

Transzlingválás az egyenlő esélyekért: romani beszéd az iskolában
workshop 120 percben

A transzlingválás (García 2009) egyszerre nyelvleírási koncepció és pedagógiai orientáció. Képviselői az emberek nyelvi repertoárját egységesnek feltételezik. Az elgondolás szerint a két- vagy több nyelv (mint szociokulturális konstrukció) mögött nincsenek különválasztható nyelvi repertoárok. A transzlingváló pedagógiai orientáció a tanulók minden nyelvét bevonja a tanulási folyamatba, és megkülönböztetve egymástól az egy-egy nyelvhez kapcsolódó, illetve az általános nyelvi képességeket (például a szövegalkotás és -értelmezés kompetenciája, érvelés kompetenciája stb.), nagy hangsúlyt fektet utóbbiak fejlesztésére.

Erasmus+ intézményi együttműködési projektünk a transzlingváló orientácót közép-európai roma diákok tanulásának támogatására alkalmazza. Mivel az elsődleges cél a gyerekek iskolai sikerességének növelése, a projekt szakít a romani nyelvi tervezés sztenderdizációs és egységes helyesírás kialakítását célzó hagyományaival. Ehelyett a résztvevők azokat a nem sztenderd, sokak által „kevert” nyelvnek tartott beszédmódokat engedik (sőt hívják) be az iskolába, amelyek valóban a gyerekek sajátjai. Célunk egy tanárképzésben használható, a jó gyakorlatokat összefoglaló tankönyv és egy ahhoz tartozó, 35 db 5-10 perces oktatófimből álló videótár létrehozása. A videótár filmjei egy-egy rövid transzlingváló osztálytermi jelenetet, illetve azok pedagógiai, illetve nyelvészeti értelmezését, elemzését tartalmazzák.

A workshopon részt vesznek a pedagógiai orientációt mindennapjaikban alkalmazó iskolai tanárok, a projekttermékek elkészítésében részt vállaló egyetemi és doktori hallgatók, illetve kutatók. A koncepció elméleti vonatkozásait a kutatásból származó példákkal illusztráljuk, illetve bemutatjuk a projekt már elkészült termékeit: osztálytermi jeleneteket tekintünk meg és elemzünk.

Az esemény tervezett felépítése a következő:

- 1. Két film megtekintése a projekttermékek közül – 15 perc**
- 2. 7-8 perces felvezető előadások, összesen 45 perc**
 - Heltai János Imre, Károli Gáspár Református Egyetem: Magyarországi romák transzlingvális beszédmódjai
 - Vančo Ildikó, Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem: A transzlingválás és alternatívái Romani nyelvi tervezési dilemmák Közép-Európában
 - Szabó Tamás Péter, Jyväskyläi Egyetem: A transzlingválás koncepciója a tanárképzésben
 - Tarsoly Eszter, University College London: Transzlingválás és fordítás
 - Petteri Laihonon, Jyväskyläi Egyetem: A nem tanítási vagy célnyelvek használata az iskolában.
- 3. 3-5 perces hallgatói és tanári hozzászólások előre felkért hozzászólókkal (tanárok, hallgatók, szülők) 45 percben, a következő témák mentén:** A transzlingválás bevezetése az intézményi mindennapokba – ideológiák és dilemmák, Transzlingválás az egynyelvű iskola tantervi környezetében, A transzlingválás és számonkérés, A transzlingválás kulturális relevanciája: szülői kapcsolattartás, iskola és élet

összekapcsolódása, iskolán kívüli pedagógiai feladatok, Transzlingválás és olvasástanulás, Transzlingválás és írásbeliség, Transzlingválás matematika és természettudományi órákon

Előre felkért hosszászólók:

- Demeterné Berencsi Tünde, tanár, Tiszavasvári Magszter Általános Iskola
- Kerekesné Lévai Erika, intézményvezető, Tiszavasvári Magszter Általános Iskola
- Lóthi Blanka, intézményvezető, Jedlik Ányos Alapiskola, Szímő
- Molnár Zsuzsanna, tanító, Jedlik Ányos Alapiskola, Szímő
- Oláh Magdolna, tanító, Jedlik Ányos Alapiskola, Szímő
- Puskás Erika, tanár, Tiszavasvári Magszter Általános Iskola
- Tündik Zita, tanítótanító, Tiszavasvári Magszter Általános Iskola
- doktori és egyetemi hallgatók, esetleg tiszavasvári szülők

4. a közönség tagjait is együttgondolkodásra váró beszélgetés, 15 perc

Hivatkozások:

García, Ofelia 2009. Education, multilingualism and translanguaging in the 21. Century, in T. Skutnabb-Kangas – R. Phillipson – A. K. Mohanty – M. Panda (eds.), *Social justice through multilingual education*, 140–158. Cromwell: Multilingual Matters.